

Výročná správa 2021

Občianske združenie Truc sphérique

V roku 2021 sa nám konečne podarilo prepojiť programy kultúrnych centier Stanice Žilina-Záriečie a Novej synagógy Žilina do nového funkčného celku. Prinieslo to väčšiu flexibilitu pri výbere aj realizácii podujatí, a tiež lepšiu synergiu práce produkčného tímu. Tento model sa osvedčil, sme nadšení a benefity to prináša predovšetkým umelcom a našim návštevníkom.

Projekt 2021 tvoril celoročný program výstav, rezidencií, podujatí, vzdelávacích a komunitných podujatí a programov naprieč všetkými žánrami umenia aj širších kultúrno-spoločenských aktivít. Na realizácii projektu sa podieľalo viac ako 280 umelcov, dramaturgov, kurátorov a produkčných. Uplynulý rok prebiehal predovšetkým v znamení unikátneho diela Sphéra. Projekt Juraja Gábora pod anglickým označením Completing the Sphere patrí k jednému z najúspešnejších umeleckých projektov v histórii našej organizácie - rezonoval u návštevníkov, v médiách aj u odbornej verejnosti.

Pandémia koronavírusu limitovala naše možnosti živých udalostí najmä v prvej polovici roka a na jeho konci, kedy sme podujatia sprostredkovali verejnosti online formou. Napriek tomu sa nám podarilo projekt naplniť a fungovať pre umelcov aj verejnosť počas celého roka.

VÝSTAVNÝ PROGRAM

*Celoročná inštalácia Juraja Gábora Dopĺňanie Sféry (Completing the Sphere)

*Výstavy:

1. Mary Duras a Vladimír Havrilla otvárajú Sféru
2. Slavomíra Ondrušová a Martin Hreha pobývajú vo Sfére
3. Simona Gottierová a Rastislav Podhorský našepkávajú Sfére
4. Dana Tomečková a Peter Jánošík krúžia okolo Sféry

*6 komentovaných prehliadok

*8 výstavných umeleckých a kurátorských intervencií

Výstavný program bol doplnený bohatým multižánrovým sprievodným programom. Na Sféru upozornili aj na festivale Pohoda, kedy sme za jeden deň postavili a rozložili zmenšenú konštrukciu Sféry priamo na letisku ako interaktívnu pozvánku do Novej synagógy.

DIVADLO A HUDBA

Program pozostával zo 60-tich koncertov a divadelných performancií, zhruba v pomere pol na pol.

Hudobný program pozostával zo súčasnej (Miroslav Tóth, Spectrum Quartett, Fero Király a Eva Vozárová), klasickej (Ensemble Thesaurus Musicum) aj súčasnej fúžn a jazzovej hudby (Tibor Feledi Kairos Quintet, JeN Hovorka & Marek Urbánek). Odznali aj premiéry (napr. Veneq). Podporili a predstavili sme tiež lokálnu, klubovú hudobnú scénu.

Divadelný a tanečný program lockdownové obmedzenia paradoxne obohatili. Prostredníctvom uvádzania nových online formátov □□ zážitkov pre jedného diváka, sme nielen divákovi prinášali divadlo domov, ale aj nadviazali nové medzinárodné spolupráce (En Ping Yu, Ine Ubben, Clara Cortes). Spolupracovali sme v tomto smere aj so školami (Levin Eichert - Oranges great journey). Využili sme tiež presklené priečelie Stanice a hrali pre cestujúcich na peróne. (Barbora Janáková a kol., Hodoň-Slavkovská- Piktorová). Všetky tieto uvedenia boli v slovenskom kontexte premiérové a jedinečné, niektoré boli recenzované alebo aspoň uvedené v divadelných zborníkoch. Vždy keď to bolo možné, pozývali sme divákov do hľadiska naživo: uviedli sme divadelné a tanečné predstavenia nielen v sále S1 (ME-SA, Jana Tereková, Lucia Kašiarová), ale tiež v rámci projektu Completing the Sphere (Tomáš Janyпка).

PREZENTÁCIE, DISKUSIE, WORKSHOPY, KOMUNITNÉ

Zrealizovali sme 17 prezentácií a diskusií, 16 workshopov, 7 komunitných podujatí. Spolu 40 aktivít. Túto časť programu tvoria diskusie a prezentácie na odborné umelecké, ale aj komunitné a spoločenské témy. Spolupracovali sme napr. s moderátormi Fedorom Blaščákom a Pavlínou Fichtou Čiernou. Program doplnili prezentácie a prednášky z rôznych kútov sveta (Cestou necestou, Whiskyho cestovateľské kino, Hory a mesto) alebo tradičné podujatia (Noc literatúry). Podporili sme vznik Young Office Žilina a ich komunitné podujatia □□ neformálna iniciatíva mladých Žilinčanov, ktorí chcú byť aktívni a pomáhať svojim rovesníkom.

REZIDENČNÝ PROGRAM A PODPORA TVORBY

Zrealizovali sme 15 niekoľkodňových aj viacmesačných umeleckých rezidencií. Umelcom sme poskytovali nielen priestor a produkčnú podporu, ale aj kontakt s divákmi prostredníctvom performatívnych výstupov (Tmavá, performance vo výstave, Rauch □□ v kaviarni Stanice, Amotlon vo Sphére) či diskusií (Toto nie je terapia). Hostovali sme svetoznámeho bieloruského dramatika a režiséra v exile Andreja Kurejčika, ktorý počas rezidencie vytvoril nové dielo Hlasy nového Bieloruska.

VZDELÁVACIE PROGRAMY

Programy sú zamerané najmä na deti a mládež a majú charakter dlhodobej a intenzívnej ponuky. Predovšetkým ide o pravidelné detské tvorivé dielne □□ celoročné programy v ateliéroch na Stanici na týždennej báze dopĺňané aj hosťovaním mimoriadnych externých lektorov z radov umelcov (napr. finalistky ceny Oskára Čepana Pavlína Čierna, Daniela Krajčová a Simona Gottierová).

Vytvorili 10 rôznych vzdelávacích programov pre školy v Novej synagóge □□tvorivé dielne, lektorské výklady a prednášky, ktoré voľne nadväzujú na náš hlavný výstavný progra

Autori/Účinkujúci/Realizátori projektu/Vystavujúci

V roku 2021 projekt priamo realizovalo 280 umelcov, kurátorov, producentov, kultúrnych operátorov. Okrem toho nám pomáhalo v priebehu roka asi 20 dobrovoľníkov. Menný zoznam je súčasťou prílohy. 90% z tohto zoznamu tvoria umelci, ktorí na Stanici a v Novej synagóge vystupovali, vystavovali, prezentovali, tvorili.

HLAVNÝ TÍM SPOJENÝCH KULTÚRNYCH CENTIER TVORILI:

*Programový tím

Barbora Jombíková - divadelný a tanečný program, rezidencie

Jaroslav Kamody - sprevádzanie výstavami

Kamil Mihalov - hudobný program

Mária Eliášová - programy pre deti, rodiny, školy, Malý trh

Simona Gottierová - vzdelávacie programy pre školy

Jakub Potočák - diskusie s filmovými režisérmi

Karolína Bašteková - keramika a výtvarné ateliéry

Martina Mäsiarová - výtvarné ateliéry

Arie Hošťáková - komunitné akcie a hudobný program

Nienke Voorintholt - workshopy, dobrovoľníci, produkcia

*Technika

Ints Plavnieks - svetelná a divadelná technika, prenájom divadelnej techniky

Andrej Hinka - zvuková a divadelná technika

David Cartwright - svetelná a divadelná technika, streamovanie

Dušan Dobiaš - technické zabezpečenie

*Prevádzka a ekonomika

Róbert Blaško - fundraising, ekonomika, dramaturgia

Martina Závodská - ekonomika a administrácia, dramaturgia

Marek Adamov - riaditeľ, komunikácia, dramaturgia a spolupráca

Simon Godiška - kaviareň- bar

Viktor Szitkey - správca, produkcia

Marek Šutara - kaviareň a produkcia

Anna Buffová - asistancia s technickým zabezpečením

*Grafické a fotografické služby
Peter Dlhopolček - grafický dizajn, festival Hory a mesto
Richard Kohler - fotograf

*Celoroční zahraniční dobrovolníci
Liah Escroignard - produkčná výpomoc
Laura Bouflet - fotografka
Luna Mafo - asistencia s programom a produkciou, Young Office
Rubi Jansen - asistencia s technickým zabezpečením, Young Office

Miesto a čas realizácie

Väčšina programu a umeleckých rezidií prebehla priamo v priestoroch kultúrneho centra Stanica Žilina-Záriečie a Nová synagóga Žilina. Synagóge po celý rok 2021 dominovala v centrálnom priestore obrovská 17-metrová inštalácia Juraja Gáboru - Sphéra.

Časť programu prebehla vo forme online na internete. Kompletný zoznam online podujatí je zdokumentovaný v prílohe.

Dielo Sphéra sme hravým spôsobom prezentovali aj na festivale Pohoda v Trenčíne. Počas jednodňového happeningu sme z dreveného odpadu zo Sféry načrtli jej 3D pôdorys podľa návrhu Juraja Gáboru.

Lockdowny a prísne pandemické opatrenia v roku 2021 trvali takmer pol roka. Pandémia negatívne ovplyvnila počet návštevníkov naživo. Ľudia chodili menej alebo boli limitovaní protipandemickými pravidlami aj v období mimo lockdownov (napr. režim OP, v ktorom sme fungovali). Počas lockdownov sme intenzívne fungovali v online prostredí, vznikalo dielo Sphéra a fungovali rezidencie. Aktivity prebiehali intenzívne od začiatku januára až do konca decembra 2021.

Mimo lockdownov sme fungovali v režime OP - iba pre zaočkovaných a prekonaných. Chceli sme minimalizovať šírenie koronavírusu a byť zodpovední voči spoločnosti, lekárom, umelcom a návštevníkom.

Cieľová skupina

Ako priestor pre prezentáciu a tvorbu súčasného umenia sa zameriavame predovšetkým na profesionálnych umelcov, ktorí pracujú s aktuálnymi témami a súčasnými formami. Svojimi dielami oslovujú umeleckú komunitu aj širokú verejnosť. V roku 2021 sme spolupracovali s 280 umelcami a kultúrными operátormi.

Ďalšou cieľovou skupinou sú tvoriví ľudia, účastníci workshopov, deti, študenti a dobrovoľníci, ktorí prichádzajú nielen pasívne prijímať, ale sa aj aktívne zapájajú do kreatívneho procesu. Odhadujeme, že ich je za rok 2-tisíc zapojených do voľnočasových aktivít až po profesionálnejšie vzdelávacie aktivity pre všetky vekové skupiny, vrátane škôl a materských škôl.

Najpočetnejšou skupinou sú naši diváci. Väčšina je z regiónu, avšak bežne za našimi podujatiami ľudia cestujú aj z iných miest, občas aj zo susedných krajín, navyše v Synagóge máme dosah aj na skupinu tzv. turistov.

Na podujatiach a výstavách sme spolu spočítali viac ako 13 000 ľudí (s prevahou 9020 živých návštevníkov a 4584 online). Ďalšie tisíce návštevníkov predstavujú turisti, rodičia detí navštevujúcich pravidelné tvorivé dielne, návštevníci kaviarní, cyklotielne a parku na Stanici, náhodní okoloidúci.

Pri započítavaní online divákov vychádzame z najnižšieho preukázateľného čísla online sledovanosti a preto umelo toto číslo „nenafukujeme“. Ďalšiu skupinu tvoria ľudia, ktorí nás sledujú na diaľku - cez médiá, sociálne siete, odberatelia newsletterov.

CELKOVO DIVÁKOV (naživo + online): 13604
Výstavný program: 4817 + 2277 online = 7094
Divadlo a hudba: 1448 + 1705 online = 3153
Prezentácie, diskusie, workshopy a komunitné podujatia: 2117 + 283 online = 2400
Rezidenčný program a podpora tvorby: 15
Vzdelávacie programy: 638 + 319 online = 957

Propagácia a informovanosť

Pri propagácii sme používali plagáty a letáky v elektronickej alebo printovej verzii. Propagácia prebiehala hlavne na stránkach kultúrnych centier www.novasynagoga.sk a www.stanica.sk, ktoré sú vzájomne prepojené. Ďalej sme intenzívne komunikovali na sociálnych sieťach a pravidelným rozosielením newslettera. Exteriérová vizuálna komunikácia výstav v Synagóge bola realizovaná pomocou niekoľkometrovej vonkajšej potlačky (plotter) obsahujúcej program a mená autorov výstav. Umiestnená bola na vstupných dverách Novej synagógy.

Ročná štatistika 2021:

*WEBSTRÁNKY - 120 000 prezretých stránok.

*YOUTUBE - 10 000 pozretí.

*FACEBOOK - viac ako 22 000 fanúšikov. Používame aj na streamovanie podujatí.

*INSTAGRAM - 5400 sledovateľov.

*NEWSLETTER - 3300 e-mailových adries, 37 newsletterov za rok.

*FOTOGALÉRIE Z AKTIVÍT - stovky pozretí, výber fotografií je v samostatnej prílohe a fotoalbumy z podujatí sú dostupné on-line na platforme Flickr.

*TLAČOVINY - plagáty a občasne veľkoformátové citylighty.

*PLOTTER - na vstupných dverách Novej synagógy pre celoročný výstavný projekt Dopĺňanie Sphéry.

Odborná a mediálna odozva

SPHÉRA

Dielo malo veľký ohlas v médiách (rozhlas, televízia, celoštátne denníky, lokálne médiá). Rezovalo na umeleckej scéne aj u odbornej verejnosti. Citujeme z tradičnej ankety Denníka N, do ktorej sa zapojilo 108 umelcov a ľudí z kultúrnej scény: □ □ □ □ konkrétnych diel, projektov a akcií najviac zarezovali dve □ □ □ □ Dopĺňanie Sphéry v žilinskej Novej synagóge a film Cenzorka. □ □ □ □ Rezovali aj sprievodné kultúrne akcie a intervencie, o čom svedčí napr. článok v časopise Hudobný život (scan v prílohe). O úspechu diela Sphéra svedčí aj ocenenie Ceny Nadácie Tatra banky za umenie. V kategórii výtvarné umenie získal cenu práve Juraj Gábor za multikontextuálny projekt Dopĺňanie Sphéry/ Completing the Sphere.

HUDBA

Hudobný život č. 5, máj 2022 uviedol článok reflektujúci hudobné dianie vo Sphére v rozhovore hudobného dramaturga Novej synagógy a Stanice Kamila Mihalova s redaktorkou Andreou Serečinovou.

DIVADLO

Barbora Forkovičová z Divadelného ústavu v zhrnutí divadelnej sezóny vo festivalovom katalógu Dotyky a spojenia 2021 opisuje naše online divadelné projekty Someone Has Shared a Document With You a tiež aj projekt Nice to Meet You ako jej vrchol sezóny: □ □ □ □ □ □ □ □ oceňujem aktivitu kultúrneho centra Stanica, ktoré v spolupráci so študentmi pražskej DAMU svojim divákovi počas lockdownu dokázalo sprostredkovať umelecké zážitky založené na živom kontakte s tvorcom □ □ □ □ □ □ □ □ Recenziu napísala aj pre časopis Kod č. 3, roč. 15, 2021: □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ miniatúra nápadito aktivuje naše myslenie. Umožňuje vznik plnohodnotnej interakcie, ktorú dokáže v podobnej miere nahradiť len málokterý streamovaný divadelný obsah. □ □ □ □ □ □ □ □ Pochvalnú recenziu napísal aj Samuel Chovanec k online projektu Nice to Meet You v časopise Kod č. 4, roč. 15 2021 (v prílohách).

REZIDENCIE

Vyšli viaceré články rozhovorov s bieloruským režisérom v exile Andrejom Kurejčikom, ktorý v Novej synagóge vytvoril a uviedol dielo Hlasy nového Bieloruska - napr. v denníku SME a Aktuality.sk.

Iný komentár

Počet návštevníkov a divákov ovplyvnila v roku 2021 koronakríza. Lockdowny obmedzili celkovú ročnú návštevnosť naživo. Počet návštevníkov limitoval aj režim fungovania iba pre očkovaných alebo prekonaných.

Na lockdowny sme boli na základe skúseností z predchádzajúceho roka nachystaní. Využili sme ich na realizáciu umeleckých rezidencií. Ďalej sme mali pripravené špeciálne aktivity, najmä divadelné projekty pre online prostredie (napr. Someone has shared a document with you, Nice to meet you, Oranges great journey). Čas na začiatku roka sme využili aj na prípravu monumentálneho diela Sphéra, ktorého vznik sme sprostredkovali online. Využívali sme aj verejný priestor na prezentáciu umenia, aby bolo prístupné aj počas lockdownov (napr. dielo Rekulтивácia pred Novou synagógou).

Napriek obmedzeniam sa nám podarilo naplniť ciele a dramaturgické zámery projektu. Aktivity fungovali intenzívne počas celého roka a boli stále prístupné verejnosti, aj keď v niektorých fázach iba online.

V celkovom harmonograme aktivít napriek obmedzeniam nedošlo k zásadným zmenám. Obsah projektu ani plánovaný rozsah aktivít tieto limity neovplyvnili.

Propagácia a informovanosť

Pri propagácii sme používali plagáty a letáky v elektronickej alebo printovej verzii. Propagácia prebiehala hlavne na stránkach kultúrnych centier www.novasynagoga.sk a www.stanica.sk, ktoré sú vzájomne prepojené. Ďalej sme intenzívne komunikovali na sociálnych sieťach a pravidelným rozosielaním newslettera. Exteriérová vizuálna komunikácia výstav v Synagóge bola realizovaná pomocou niekoľkometrovej vonkajšej potlačne (plotter) obsahujúcej program a mená autorov výstav. Umiestnená uviedol dielo Hlasy nového Bieloruska - napr. v denníku SME a Aktuality.sk.

Odborná a mediálna odozva:

Denník N - Sphéra, 1.3.2021

Žilinský večerník - Rekultivácia, 30.3.2021

Jazdec, č.41/2021

Mloki - Tomáš Janyпка vo Sphére, 29.12.2021

Aktuality.sk Andrej Kurejčik, 19.9.2021

SME Andrej Kurejčik, 30.9.2021

ASB - Sphéra: foto mesiaca, č. 222/2021

Denník N - Sphéra: kultúrna udalosť roka, 17.12.2021

Denník N - J. Gábor a Sphéra, 18.2.2021

Hudobný život, Hudba vo Sphére, 5/2022

Artalk.cz - J. Gábor a S. Gottierová, 10.11. 2021

Dotyky a spojenia, k performanciam Someone has shared a document with you, Nice to Meet You, festivalový katalóg 2021

Flash Art - Juraj Gábor Sphéra, 20.4.2021

Flash Art (print) - Juraj Gábor Sphéra, apríl 2021

SME, Sphéra, 3.2.2021

Kod, performancia Nice to Meet You, 2021

Kod, performancia Someone has shared a document with you, 2021

Mloki, J. Gábor a T. Janyпка Sphéra, 29.4.2021

SME MY-Žilinské noviny, Sphéra, 17.2.201

Plus 1 deň - Sphéra, 23.2.2021

podcast Silný výber - Sphéra, 28.3.2021